

Rekomendacinio pobūdžio
gairės

Pasirengimas dienai X: rekomendacijos organizacijos nariams

TURINYS

- Jaunesnieji skautai
.....
- Skautai
.....
- Patyrę skautai
.....
- Vadovai, einantys pareigas
.....
- Suaugusieji nariai,
neturintys pareigų
.....
- Kraštų seniūnai/
konferencijų pirmininkai
.....
- LS pirmija
.....
- LS taryba
.....

IŽANGINIS ŽODIS

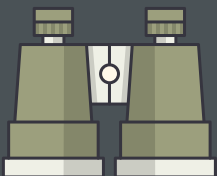
Mieli broliai ir sesės,

Rusijos karas prieš Ukrainą, 2023 m. spalį paaštrėjęs karinis konfliktas Artimuosiuose Rytuose kelia nerimą ir daug klausimų, kaip elgtumėmės, jei karo šmėkla ateitų ir į Lietuvą. Koks būtų mūsų, kaip skautų, kaip piliečių vaidmuo, jei reikėtų priimti vienus ar kitus sprendimus? Kaip elgtumėmės, ką darytume ir ko nedarytume? Kaip jaučiamės ir ruošiamės dabar? Kaip dabartinė situacija paveikia mūsų neformalaus ugdymo veiklas su vaikais tiek sueigose, tiek stovyklose? Tai klausimai, kurie nėra patogūs, tačiau juos naudinga apsvarstyti.

Pastaraisiais metais Lietuvos skautijos Taryba ir Pirmija skyrė daug dėmesio rizikų ir krizinių situacijų valdymui, parengdami rekomendacinio pobūdžio dokumentus, kaip Lietuvos skautijos vadovybė ir vadovai galėtų reaguoti organizacijoje įvykus įvairaus pobūdžio krizėms ir kaip patiems įsivertinti rizikas prieš stovyklas ir renginius, kad galimiems netikėtumams būtų galima pasiruošti. Šia tema organizuojami ir toliau bus tęsiami mokymai.

Šios naujai parengtos rekomendacijos skirtos ugdyti reikiamas žinias ir kompetencijas, kurių prireiktų, jei karas prasidėtų Lietuvos teritorijoje. Rekomendacijos yra parengtos atsižvelgiant į Lietuvos valstybės institucijų, Lietuvos skautijos ir užsienio šalių skautų organizacijų patirtį ir rekomendacijas, taip pat konsultuojantis su ekspertais. Čia pateikti patarimai, kokius įgūdžius ir kompetencijas siūloma įgyti organizacijos nariams, atsižvelgiant į skirtingas vadovų užimamas pareigas organizacijoje, taip pat atsižvelgiant į skirtingas jaunimo programos dalyvių amžiaus grupes ir šių amžiaus grupių ypatybes.

„Skautų niekas nenustebina; jie tiksliai žino, ką daryti, kai atsitinka kažkas netikėto“, - sakė skautų įkūrėjas, brolis Robert Baden-Powellis. Tad budėkime ir būkime pasiruošę.

Jaunesnieji skautai

Ši jauniausių vaikų amžiaus grupė dažnai pasižymi judrumu, energija, smalsumu. Įprastai jiems vedamos veiklos yra trumpos, žaidžiami žaidimai. Vaizduotė šiai amžiaus grupei išlieka svarbiu elementu mokymosi procese, jiems taip pat svarbios aiškios ir paprastos elgesio taisyklės. Vedami veiklas šiai amžiaus grupei suaugusieji stengiasi užtikrinti emocinį bei fizinį saugumą, tačiau kartu siekia įtraukti vaikus į planavimą, moko juos savarankiškumo ir įsitraukimo į sprendimų priėmimą. Jaunesnieji skautai stengiasi būti gerais ir klausyti vyresniųjų.

Ruošiant jaunesnius skautus galimam karui, orientuojamasi į vyresniųjų (tėvų, globėjų) klausymą ir savarankiškumo netikėtose situacijose ugdymą. Nemaža dalis rekomenduojamų įgyti žinių susijusios su gebėjimu pasirūpinti savimi pavojingų situacijų metu, kurioms ištikus ne visuomet šalia jaunesniojo skauto bus jam padėti galintis vyresnis asmuo. Vedant sėkmingas pasiruošimo karui temomis, rekomenduojama pritaikyti žaidybinius elementus, taip galima geriau išlaikyti jaunesniųjų skautų dėmesį ir neišgąsdinti jų šių temų rimtumu.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino tėvų (globėjų) vardus ir pavardes, atmintinai moka jų telefono numerius ir gyvenamosios vietos adresus.
.....
- Yra aptarę su tėvais (globėjais), kaip turėtų elgtis prasidėjus karui ir yra susipažinę su šeimos planu.
.....
- Žino, kur pirmiausia turėtų eiti prasidėjus karui.
.....
- Žino, kaip elgtis išgirdus civilinės saugos signalą.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje-arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gedimainių stulpus).
.....
- Atpažįsta Lietuvos policiją.
<https://policija.lrv.lt/lt/apie-mus/tarnybine-uniforma/kasdienine-tarnybine-uniforma/pareiguno-tarnybine-uniforma/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....

Rekomendacijos dieną X:

- Klauso tėvų (globėjų)
.....
- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Esant poreikiui, palaiko ryšį su savo skautiško vieneto vadovu.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Vieta užrašams ir sueigos planui:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Skautai

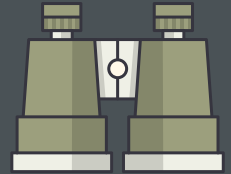

Šiai amžiaus grupei priklausantis jaunimas yra pereinamajame laikotarpyje iš vaikystės į paauglystę. Vykdamas veiklas su šia amžiaus grupe vis daugiau veiklų keičiasi nuo žaidimų prie socialinių įgūdžių įgijimo, mokoma būti naudingais bendruomenei, padėti artimui. Veikdami skiltyse, skautai tobulina darbo komandoje bei lyderystės įgūdžius. Dirbdami su šia amžiaus grupe vadovai dalinasi atsakomybėmis su vaikais, skatina jų savarankiškumą, įsitraukimą į sprendimų priėmimą. Skautai vadovaujasi priesakais bei geležiniu priesaku, primenančiu apie pareigų vykdymą, o įžodyje atsiranda garbės sąvoka.

Siekiant skautams padėti pasiruošti galimoms ekstremalioms situacijoms ir tinkamam elgesiui karo metu, orientuojamasi į vyresniųjų (tėvų, globėjų) klausymą ir asmeninių gebėjimų apsaugoti ir išgyventi karo metu ugdymą. Rekomenduojamos įgyti žinios siejasi su rizikų, pavojų identifikavimu ir savisaugos įgūdžių gerinimu. Skautas savo įgytomis žiniomis esant poreikiui gali pasidalinti savo šeimoje su artimaisiais. Vedant sueigas galimo karo temomis, rekomenduojama programą išlaikyti dinamišką ir smagią, kad pateikta informacija nebūtų „sausas“ ir įtrauktų skautus, taip užtikrinant geresnę informacijos įsisavinimą. Labai naudinga leisti skautams išbandyti įgytas žinias praktiškai (pvz. žaidimo formatu), suteikiant jiems savarankiškumo. Skautai reikalingas žinias gali būti jau įgiję ne skautiškoje aplinkoje, todėl galima sueigų metu su jais aptarti, ką jie jau žino, taip dar labiau skatinant jų savarankiškumą, įsitraukimą į mokymosi procesą ir pasitikėjimą savimi.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino tėvų (globėjų) vardus ir pavardes, atmintinai moka jų telefono numerius, el. pašto adresus ir gyvenamosios vietos adresus.
.....
- Yra aptarę su tėvais (globėjais), kaip turėtų elgtis prasidėjus karui ir yra šeimoje aptarę šeimos planą.
.....
- Žino, kur pirmiausia turėtų eiti prasidėjus karui.
.....
- Žino, kokius daiktus svarbiausia pasiimti su savimi (asmens tapatybės dokumentą, vartojamus vaistus, rūbus, maisto ir vandens ir pan.).
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje- arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 38 psl.
.....
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 39 psl.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gedimainaičių stulpus).
.....
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/07/Ka-turime-zinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022-2.pdf>, 48-56 psl.
.....
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus.
.....
- Sueigų metu su bendraamžiais aptaria, ką žino apie pasirengimą karui (moderuoja vadovui).
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.

Rekomendacijos dieną X:

- Klauso tėvų (globėjų)
.....
- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Esant poreikiui, palaiko ryšį su savo skautiško vieneto vadovu.
.....

Patyrę skautai

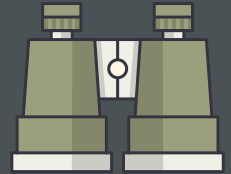

Ši amžiaus grupė jau įžengia į suaugusių žmonių pasaulį. Vyksta daug socializacijos, stiprūs hormoniniai pokyčiai. Svarbu atkreipti dėmesį, kad patyrę skautai jau beveik viską daro savarankiškai ir išmoksta prisiimti atsakomybę ne tik už save ir savo skiltį ar draugovę, bet ir už jaunesnius asmenis, kitus artimus, jų aplinkoje esančius žmones. Dirbdami su šia amžiaus grupe, vadovai skatina juos veikti savarankiškai, užtikrina jų veiklos saugumą, skatina refleksijas. Patyrę skautai vadovaujasi priesakais bei geležiniu priesaku, primenančiu apie pareigų vykdymą, o įžodyje atsiranda pareiga būti pavyzdžiu jaunesniems.

Siekiant patyrusiems skautams padėti pasiruošti tinkamam elgesiui karo metu, rekomenduojama orientuotis į sąmoningumą, gebėjimą apsisaugoti patiems ir padėti tai padaryti kitiems. Rekomenduojamos įgyti žinios siejasi su rizikų, pavojų savarankišku identifikavimu. Patyręs skautas jau turi turėti daugiau žinių apie pilietinį neginkluotą pasipriešinimą. Šiomis temomis sueigas patyrę skautai jau turėtų mokėti organizuoti vieni kitiems, sugebėti atrinkti informaciją, skelbiamą svetainėje lt72.lt, taip pat Lietuvos skautijos Tarybos patvirtintame dokumente „[Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams](#)“. Vadovams rekomenduojama bendraujant su patyrusių skautų skiltimis jas paskatinti dalintis žiniomis, perskaityta informacija, taip pat pasiūlyti patiems atlikti krizinių situacijų simuliacijas, esant galimybei – organizuoti ekstremalių situacijų imitavimą gamtoje, apsvarstyti galimus veiksmus. Į sueigas galima pasikviesti specialistus, išmanančius ekstremalių situacijų valdymą, turinčius išgyvenimo gamtoje įgūdžių arba vietoje sueigų nuvykti į specialistų organizuojamas paskaitas ar mokymus išgyvenimo gamtoje ir mieste temomis. Svarbu, kad žinios būtų nuolat atnaujinamos ir praktiškai išbandomos tiek stovyklų, tiek sueigų, tiek žygių metu.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino tėvų (globėjų) vardus ir pavardes, atmintinai moka jų telefono numerius, el. pašto adresus ir gyvenamosios vietos adresus.
.....
- Yra aptarę su tėvais (globėjais), kaip turėtų elgtis prasidėjus karui ir yra šeimoje pasiruošę ir aptarę šeimos planą.
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situacijiu-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje- arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf>, 38 psl.
.....
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf>, 39 psl.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gedimainaičių stulpus).
.....
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/07/Ka-turime-zinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022-2.pdf>, 48-56 psl.
.....
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
.....
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
.....
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
.....
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
.....
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
.....
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
.....
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijosmokykla.lt>
.....
- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalią/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmai-2022-m-redakcija/>
.....
- Kartą per metus inicijuoja (stovyklų ar kitų renginių metu) rekomendacijų pritaikymą praktikoje. Surengia simuliacijas kitiems patyrusiems skautams, paprašo vadovo įsitraukti ir prižiūrėti vykdymą, dalyvauti aptarimuose.
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....

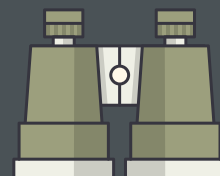
Rekomendacijos dieną X:

- Klauso tėvų (globėjų)
.....
- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Esant galimybei, palaiko ryšį su skautiško vieneto, kuriam priklauso, vadovu. Iniciatyvas ir veiksmus derina su tiesioginiais skautų vadovais organizacijoje.
.....
- Pagal galimybes ir tėvams (globėjams) pritarus, prisideda prie humanitarinės pagalbos teikimo, veiksmus derinant su savo skautiško vieneto vadovu. Pvz. pagalba kaimynams, kurie yra vieniši/turintys negalią/senvi, pasidalinimas maistu, vandeniu, ar kita pagalba.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Vieta užrašams ir sueigos planui:

A series of horizontal dotted lines providing space for writing the location and the plan.

Vadovai, einantys pareigas

Tai pilnamečiai organizacijos nariai, turintys vadovavimo vaikams/paaugliams arba suaugusiems patirties. Šie asmenys žino, kaip veikia organizacija, kokiais principais ir vertybėmis joje vadovaujama. Tikimasi, kad ši tikslinė grupė yra susipažinusi su krizių ir nepaprastųjų situacijų valdymu mokymų metu ir pati aktyviai domisi šia tema. Šiai tikslinei grupei keliamas lūkestis būti susipažinus su organizacijos vidiniais dokumentais, reglamentuojančiais krizių valdymą ir pasirengimą joms – „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ bei „Krizių komunikacijos valdymo planu“, taip pat su Krašto apsaugos ministerijos svetainėje ir svetainėje lt72.lt skelbiama informacija apie pasirengimą nepaprastosioms ir ekstremalioms situacijoms.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Turi pasiruošę ir šeimoje aptarę šeimos planą.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Seimos-planas.pdf>
<https://lt72.lt/seimos-planas/>
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Namie turi maisto ir vandens atsargų bent 3 dienoms.
.....
- Turi radijo imtuvą su atsarginiais elementais.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje-arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....

SKAUTAI IR DIENA X

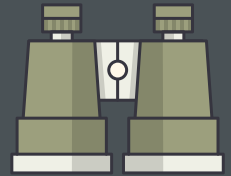

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 38 psl.
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 39 psl.
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gedimainių stulpus).
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijosmokykla.lt>

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalia/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....
- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmai-2022-m-redakcija/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....
- Yra sudalyvavę bent vienuose LS organizuojamuose krizinių situacijų valdymo mokymuose.
.....
- Yra aptarę komunikacijos algoritmą karo metu kartu su savo vienetu ar organizacijos valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis.
.....
- Reguliariai sueigų ir stovyklų metu patikrina, kiek vilkai, skautai, patyrę skautai žino, kaip turėtų elgtis karo metu. Žinias patikrina interaktyvių kūrybiškų užduočių forma, kartu atlikdami simuliacijas. Patikrinę žinias, jų spragas užpildo kitų sueigų metu.
.....
- Taiko dokumentą „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ ruošdamiesi stovykloms ir renginiams.
<https://skautai.lt/dokumentai/failas/375-riziku-ir-kriziniu-situaciju-valdymas-rekomendacijos-skautu-vadovams.pdf>
.....
- Mokymų apie krizinių situacijų valdymo metu pristatytas legendas išbando su vaikais sueigų metu arba valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis, pasitikrina, kas veikia ir kas ne, padaro aptarimus.
.....
- Kartą per metus inicijuoja (stovyklų ar kitų renginių metu) rekomendacijų pritaikymą praktikoje.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos dieną X:

- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Palaiko ryšį su skautišku vienetu (ar organizacijos valdymo organu), kuriam priklauso. Inicijatyvas ir veiksmus derina su tiesioginiais skautų vadovais organizacijoje.
.....
- Prisideda prie humanitarinės pagalbos teikimo, veiksmus derinant su aukštesne organizacijos vadovybe. Pvz. pagalba kaimynams, kurie yra vieniši/turintys negalią/senyvi, pasidalinimas maistu, vandeniu, savanoriavimas humanitarinės pagalbos dalinimo punktuose ir pan.
.....

Suaugusieji nariai, neturintys pareigų

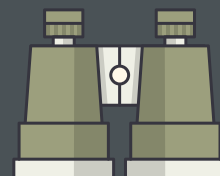

Šiai tikslinei grupei priklauso asmenys, šiuo metu neužimantys jokių pareigų organizacijoje. Jie žino, kaip veikia organizacija, kokiais principais ir vertybėmis joje vadovaujamasi. Šiai tikslinei grupei keliamas lūkestis būti susipažinus su organizacijos vidiniais dokumentais, reglamentuojančiais krizių valdymą ir pasirengimą joms – „[Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams](#)“ bei „[Krizių komunikacijos valdymo planu](#)“, taip pat su Krašto apsaugos ministerijos svetainėje ir svetainėje [lt72.lt](#) skelbiama informacija apie pasirengimą nepaprastosioms ir ekstremalioms situacijoms.

SKAUTAI IR DIENA X

Vieta užrašams ir sueigos planui:

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Turi pasiruošę ir šeimoje aptarę šeimos planą.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Seimos-planas.pdf>
<https://lt72.lt/seimos-planas/>
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Namie turi maisto ir vandens atsargų bent 3 dienoms.
.....
- Turi radijo imtuvą su atsarginiais elementais.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliju-situacijju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje- arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....

SKAUTAI IR DIENA X

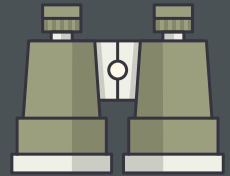
Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 38 psl.
.....
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 39 psl.
.....
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gediminaičių stulpus).
.....
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
.....
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
.....
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
.....
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
.....
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
.....
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
.....
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
.....
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijasmokykla.lt>
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalia/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....
- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmi-2022-m-redakcija/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....
- Yra sudalyvavę bent vienuose LS organizuojamuose krizinių situacijų valdymo mokymuose.
.....

Rekomendacijos dieną X:

- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Palaiko ryšį su skautišku vienetu (ar organizacijos valdymo organu), kuriam priklauso. Inicijatyvas ir veiksmus derina su tiesioginiais skautų vadovais organizacijoje.
.....
- Prisideda prie humanitarinės pagalbos teikimo, veiksmus derinant su aukštesne organizacijos vadovybe. Pvz. pagalba kaimynams, kurie yra vieniši/turintys negalia/senyvi, pasidalinimas maistu, vandeniu, savanoriavimas humanitarinės pagalbos dalinimo punktuose ir pan.
.....

Kraštų seniūnai/ konferencijų pirmininkai

Ši tikslinė grupė turi aiškiai apibrėžtas pareigas Lietuvos skautijoje (LS). LS teritorinio padalinio, krašto seniūnas (konferencijos pirmininkas) vadovauja kraštui (konferencijai) ir atsako už jame esančių vienetų veiklą. Krašto seniūnas yra susipažinęs su dokumentais ir užtikrina LS nuostatų bei kitų valdymo organų sprendimų įgyvendinimą krašte ar konferencijoje. Seniūnams būtina susipažinti su organizacijos vidiniais dokumentais, reglamentuojančiais krizių valdymą ir pasirengimą joms – „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ bei „Krizių komunikacijos valdymo planu“, taip pat su Krašto apsaugos ministerijos svetainėje ir svetainėje 72.lt skelbiama informacija apie pasirengimą nepaprastosioms ir ekstremalioms situacijoms.

Seniūnai užtikrina greitą bei kokybišką informacijos sklaidą, dokumentų valdymą tarp krašto ar konferencijos padalinių, tarp krašto ar konferencijos valdymo organų, rūpinasi kraštui ar konferencijai priklausančio turto priežiūra bei tinkamu naudojimu.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Turi pasiruošę ir šeimoje aptarę šeimos planą.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Seimos-planas.pdf>
<https://lt72.lt/seimos-planas/>
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Namie turi maisto ir vandens atsargų bent 3 dienoms.
.....
- Turi radijo imtuvą su atsarginiais elementais.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sproginimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje-arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....

SKAUTAI IR DIENA X

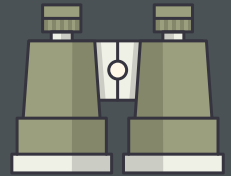

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 38 psl.
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 39 psl.
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gediminaičių stulpus).
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijosmokykla.lt>

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalia/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....
- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmai-2022-m-redakcija/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....
- Yra sudalyvavę bent vienuose LS organizuojamuose krizinių situacijų valdymo mokymuose.
.....
- Yra aptarę komunikacijos algoritmą karo metu su savo vienetu ar organizacijos valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis.
.....
- Taiko dokumentą „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ ruošdamiesi stovykloms ir renginiams.
<https://skautai.lt/dokumentai/failas/375-riziku-ir-kriziniu-situaciju-valdymas-rekomendacijos-skautu-vadovams.pdf>
.....
- Mokymų apie krizinių situacijų valdymo metu pristatytas legendas išbando su valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis, pasitikrina, kas veikia ir kas ne, padaro aptarimus.
.....
- Ne rečiau kaip kartą per metus inicijuoja krašto vadijos susirinkimą, kuriame patvirtinamas krašto veiksmų karo ir ekstremalių situacijų metu koordinavimo ir komunikacijos planas.
.....
- Kartą per metus surengia simuliacijas krašte, kaip elgtųsi karo metu komunikuodami su krašto vadovais ir koordinuodami jų veiksmus.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Per krašto renginius, stovyklas ir neformalių susitikimų su krašto nariais metu paskatina vadovus naudotis dokumentu „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“. Prieš krašto stovyklas pasidomi ir paskatina vadovautis dokumentu ruošiantis stovykloms.
<https://skautai.lt/dokumentai/failas/375-riziku-ir-kriziniu-situaciju-valdymas-rekomendacijos-skautu-vadovams.pdf>
.....
- Pasirūpina, kad turėtų pavaduotoją karo metu (karo metu vienam žmogui viską sukoordinuoti bus sudėtinga).
.....
- Turi reikiamus kontaktus, palaiko ryšius su LŠS vietine kuopai ir savivaldybės ekstremalių situacijų komisija.
.....
- Moka slėpti/naikinti jautrią informaciją. Žino ir gali identifikuoti jautrią informaciją, žino būdus, kaip apsaugoti ir užtikrinti informacijos išsaugojimą.
.....
- Esant galimybei, bendradarbiauja su KAM, Lietuvos šaulių sąjunga, savivaldybės ekstremalių situacijų komisija, dalyvauja ir kviečia dalyvauti krašto vadiją bei krašto suaugusiuosius išoriniuose mokymuose apie krizių valdymą ir veiksmus krizių metu.
.....
- Gilinasi į savo vaidmenį karo metu, dalinasi įžvalgomis su kitais kraštų seniūnais ir Pirmija.
.....

Rekomendacijos dieną X:

- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Imasi lyderystės, vadovavimo, veiksmų inicijavimo ir koordinavimo krašte (konferencijoje), veiksmus koordinuoja su Pirmija, vietinėmis savivaldos institucijomis, vietinėmis krašto apsaugos ir gynybos struktūromis.
.....
- Prisideda prie humanitarinės pagalbos teikimo, veiksmus derinant su aukštesne organizacijos vadovybe. Pvz. pagalba kaimynams, kurie yra vieniši/turintys negalią/senypi, pasidalinimas maistu, vandeniu, skautų savanorių koordinavimas humanitarinės pagalbos dalinimo punktuose ir pan.
.....

LS pirmija

Pirmija – tai vykdomasis organizacijos organas, kuriam vadovauja Vyriausiasis skautininkas (Vyr. skautininkui dingus be žinios ar dėl kitų priežasčių negalint eiti savo pareigų, vadovavimą perima kitas Tarybos paskirtas asmuo). Pirmija įgyvendina Suvažiavimo, Tarybos ir Vyriausiojo skautininko nutarimus. Pirmija ir skyrių koordinatoriai yra atsakingi už kiekvieno skyriaus darbo planavimą, koordinavimą ir funkcijų įgyvendinimą. Šie asmenys žino, kaip veikia organizacija, kokiais principais ir vertybėmis joje vadovaujama, turi vadovavimo organizacijai ir veiksmų koordinavimo organizacijos mastu patirties. Tikimasi, kad ši tiksline grupė yra susipažinusi su krizių ir nepaprastųjų situacijų valdymu mokymų metu ir pati aktyviai domisi šia tema. Šiai tikslinei grupei būtina būti susipažinus su organizacijos vidiniais dokumentais, reglamentuojančiais krizių valdymą ir pasirengimą joms – „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ bei „Krizių komunikacijos valdymo planu“, taip pat su Krašto apsaugos ministerijos svetainėje ir svetainėje lt72.lt skelbiama informacija apie pasirengimą nepaprastosioms ir ekstremalioms situacijoms.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Turi pasiruošę ir šeimoje aptarę šeimos planą.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Seimos-planas.pdf>
<https://lt72.lt/seimos-planas/>
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Namie turi maisto ir vandens atsargų bent 3 dienoms.
.....
- Turi radijo imtuvą su atsarginiais elementais.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sprogimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje- arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmi-2022.pdf>, 38 psl.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

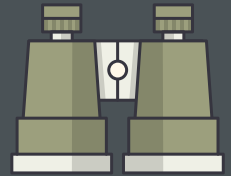

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf>, 39 psl.
.....
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gediminaičių stulpus).
.....
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
.....
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
.....
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
.....
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
.....
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/_files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
.....
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
.....
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
.....
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijasmokykla.lt>
.....
- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalią/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmai-2022-m-redakcija/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....
- Yra sudalyvavę bent vienuose LS organizuojamuose krizinių situacijų valdymo mokymuose.
.....
- Yra aptarę komunikacijos algoritmą karo metu su savo vienetu ar organizacijos valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis.
.....
- Taiko dokumentą „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ ruošdamiesi stovykloms ir renginiams.
<https://skautai.lt/dokumentai/failas/375-riziku-ir-kriziniu-situaciju-valdymas-rekomendacijos-skautu-vadovams.pdf>
.....
- Mokymų apie krizinių situacijų valdymo metu pristatytas legendas išbando su valdymo organo, kuriam priklauso, kolegomis, pasitikrina, kas veikia ir kas ne, padaro aptarimus.
.....
- Kartą per metus inicijuoja rekomendacijų pritaikymą praktikoje.
.....
- Reguliariai rengia žinutes soc. tinkluose ir naujienlaiškiuose apie tai, ką reikėtų žinoti apie elgesį karo metu (pvz. remiantis anksčiau skelbtomis KAM atmintinėmis visuomenei). Pvz. įrašų ciklas „Ar žinai, kad ...“
.....
- Atlieka pratybų simuliacijas, kaip elgtųsi karo metu. Pagal susigalvotas legendas simuliuoja, kaip būtų platinamos instrukcijos nariams prasidėjus karui. Simuliacijos taip pat gali būti vykdomos su kitomis skautiškomis organizacijomis.
.....
- Pagal galimybes dalyvauja išoriniuose mokymuose, susijusiuose su mobilizacija, pilietiniu pasipriešinimu, dezinformacija ir pan.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Reguliariai seka, kaip karo ir konfliktų zonose elgiasi skautai, skautiškos organizacijos.
.....
- Mokymų, vadovų akademijos metu reguliariai įtraukiamos sesijos, susijusios su pilietiniu pasipriešinimu.
.....
- Jaunimo programos skyrius vadovams teikia pagalbą, kaip vesti sueigas, susijusias su šiose rekomendacijose aprašytais punktais.
.....
- Yra identifikavę, kokias patalpas organizacija turi ir gali jas panaudoti karo metu.

Veiksmai dieną X:

- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Vyr. skautininkas siekia gauti patikimą informaciją apie karo padėtį iš oficialių šaltinių, tokių kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Krašto apsaugos ministerija, svetainė lt72.lt, Lietuvos žiniasklaidos priemonės ar kt., ir vadovaujantis, šia informacija, teikti papildomas rekomendacijas LS nariams.
.....
- Vyr. skautininkas kartu su Pirmija siekia užtikrinti glaudų bendradarbiavimą su vietinėmis valdžios institucijomis, nevyriausybėmis organizacijomis ir kitomis svarbiomis institucijomis, siekiant efektyviai valdyti krizinę situaciją.
.....
- Vyr. skautininkas organizuoja komunikaciją su nariais, teikiant naujausią informaciją apie situaciją ir organizacijos veiksmus. Paskiria atsakingus asmenis už viešos informacijos skelbimą naudojant organizacijos interneto svetainę, socialinius tinklus ir kitus vidinės komunikacijos kanalus.
.....
- Vyr. skautininkas užtikrina krizių komunikacijos valdymo plano įgyvendinimą.
.....
- Vyr. skautininkas užtikrina, kad svarbūs organizacijos dokumentai ir narių duomenys būtų saugiai laikomi; jei reikia, perkeliama į saugią vietą arba sunaikinami.
.....
- Vyr. skautininkas kartu su Pirmija siekia užtikrinti, kad organizacijos nariai, galintys teikti pagalbą kitiems, būtų tinkamai pasirengę ir aprūpinti reikiamomis priemonėmis.
.....
- Pirmija, derindama su kraštų seniūnais (konferencijų pirmininkais), koordinuoja norinčių savanoriauti ir teikti pagalbą skautų veiksmus.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Vieta užrašams ir planams:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

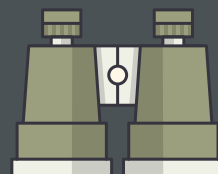
.....

.....

.....

.....

.....

LS taryba

Taryba yra kolegialus LS valdymo organas, kuris koordinuoja LS veiklą, formuoja LS strategiją. Taryba skiria vienasmenį LS valdymo organą - Vyr. skautininką. Karo metu Vyr. skautininkui dingus be žinios ar dėl kitų priežasčių negalint eiti savo pareigų, Taryba į Vyr. skautininko pareigas gali paskirti kitą asmenį. Šie asmenys žino, kaip veikia organizacija, kokiais principais ir vertybėmis joje vadovaujamosi, turi vadovavimo organizacijai ir veiksmų koordinavimo organizacijos mastu patirties.

Tikimasi, kad ši tikslinė grupė yra susipažinusi su krizių ir nepaprastųjų situacijų valdymu mokymų metu ir pati aktyviai domisi šia tema. Šiai tikslinei grupei būtina būti susipažinus su organizacijos vidiniais dokumentais, reglamentuojančiais krizių valdymą ir pasirengimą joms – „Rizikų ir krizinių situacijų valdymas: rekomendacijos skautų vadovams“ bei „Krizių komunikacijos valdymo planu“, taip pat su Krašto apsaugos ministerijos svetainėje ir svetainėje lt72.lt skelbiama informacija apie pasirengimą nepaprastosioms ir ekstremalioms situacijoms.

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Turi pasiruošę ir šeimoje aptarę šeimos planą.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Seimos-planas.pdf>
<https://lt72.lt/seimos-planas/>
.....
- Turi pasiruošę išvykimo krepšį.
<https://lt72.lt/wp-content/uploads/2022/03/Isvykimo-krepsys.pdf>
.....
- Nešiojasi kalio jodido tabletes ir žino, koku atveju ir kaip jas vartoti.
.....
- Namie turi maisto ir vandens atsargų bent 3 dienoms.
.....
- Turi radijo imtuvą su atsarginiais elementais.
.....
- Žino, kokie galimi civilinės saugos signalai ir kaip elgtis juos išgirdus.
<https://lt72.lt/civilines-saugos-signalai-kaip-elgtis-juos-isingirdus/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....
- Žino, kur yra artimiausi kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kada ten eiti ir kokios pagalbos gali sulaukti juose.
<https://lt72.lt/kolektyvines-apsaugos-statiniai-priedangos-ir-rusiai/>
<https://civsauga.lt/ekstremaliuju-situaciju-valdymas/sleptuves-priedangos/>
.....
- Žino, ką daryti, jeigu šalia įvyko sproginimas arba vyksta susišaudymas.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-sprogimo-vietoje-arba-po-sprogimo/>
.....
- Žino, kaip elgtis patekus po nuolaužomis.
<https://civsauga.lt/pavojus/teroristiniai-ispuoliai/>
.....
- Žino, ką daryti pastebėjus įtartina daiktą ar sprogmenį.
<https://policija.lrv.lt/lt/rinktine-aras/naudingi-patarimai-apie-terorizmo-gresme/kaip-elgtis-radus-itartina-daikta-ar-sprogmeni/>
.....

SKAUTAI IR DIENA X

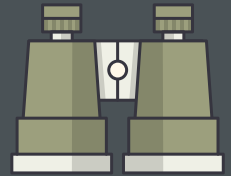

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Žino, ką daryti pastebėjus savo gyvenamojoje aplinkoje ar kitoje šalies vietoje neaiškias ginkluotų asmenų grupes.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf>, 38 psl.
- Žino, ką daryti pasirodžius priešiškiems kariams mieste ar gyvenvietėje.
<https://kam.lt/wp-content/uploads/2022/03/ka%CC%A8-turime-z%CC%8Cinoti-rimti-patarimai-linksmai-2022.pdf>, 39 psl.
- Atpažįsta Lietuvos simboliką (Lietuvos vėliavą, vytį, Gediminaičių stulpus).
- Skiria Lietuvos kariuomenės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos (pasieniečių) ir NATO šalių skiriamuosius ženklus.
<https://www.kariuomene.lt/sausumos-pajegos/istorija-ir-simboliai/simboliai/22918>
- Moka pirmosios medicininės pagalbos pagrindus, žino, kokios specifinės žaizdos būna karo metu ir kaip teikti pirmąją pagalbą jų atveju.
- Yra susipažinę su lt72.lt puslapyje esančia informacija.
- Žino, kas yra pilietinis ginkluotas ir neginkluotas pasipriešinimas, kokie neginkluoto pasipriešinimo būdai ir žino, kur galima prisijungti ginkluotam pasipriešinimui.
<https://www.karys.lt/tarnybos-budai/16>
<https://www.sauliusajunga.lt/sauliai/>
- Žino, kaip patikrinti informaciją, moka identifikuoti propagandą, dezinformaciją.
<https://veryverified.eu/lt/home-lietuviskai/>
https://www.svarbiospamokos.lt/files/ugd/5b0e45_41bcf85825d24b57948b4262077470a8.pdf
- Žino, kokie skautiški įgūdžiai naudingi ekstremaliomis situacijomis ir tobulina šiuos įgūdžius.
- Žino, kaip paruošti ir įrengti slėptuvę gyvenamuosiuose pastatuose ir vietovėse.
<https://www.facebook.com/share/p/Psev3NzQPSS6m99J/>
- Žino, kas yra mobilizacija ir kas vyksta jos metu.
<https://www.mobilizacijasmokykla.lt>

SKAUTAI IR DIENA X

Rekomendacijos asmeninių įgūdžių ugdymui:

- Pažįsta savo kaimynus (kad galėtų atpažinti svetimus žmones), žino, kurie kaimynai vieniši/turintys negalia/senyvi ar pan. (jiems galimai reikėtų pagalbos ekstremalių situacijų atveju).
.....
- Yra susipažinę su KAM parengtomis atmintinėmis, kaip elgtis karo metu.
<https://kam.lt/leidiniai/ka-turime-zinoti-apie-pasirengima-ekstremaliosioms-situacijoms-ir-karo-metui-rimti-patarimai-linksmai-2022-m-redakcija/>
.....
- Žino, kad negalima fotografuoti Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų karinių objektų, pajėgų ir jų judėjimo, technikos.
.....
- Žino pagrindinę informaciją apie ginkluotą pasipriešinimą ir ginkluoto pilietinio pasipriešinimo vienetų formavimo principus. Yra susipažinę su Lietuvos Respublikos Karo padėties įstatymu.
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.103540/asr>
.....
- Yra sudalyvavę bent vienuose LS organizuojamuose krizinių situacijų valdymo mokymuose.
.....
- Pagal galimybes dalyvauja išoriniuose mokymuose, susijusiuose su mobilizacija, pilietiniu pasipriešinimu, dezinformacija ir pan.
.....
- Reguliariai seka, kaip karo ir konfliktų zonose elgiasi skautai, skautiškos organizacijos.
.....

Rekomendacijos dieną X:

- Vadovaujasi oficialių Lietuvos institucijų nurodymais.
.....
- Vykdo šeimos planą.
.....
- Pagal galimybes atlieka strateginio organizacijos valdymo funkcijas.
.....
- Pagal galimybes, kompetencijas ir poreikį padeda Pirmijai atlikti jų funkcijas.
.....
- Esant poreikiui, prisideda prie humanitarinės pagalbos teikimo, veiksmus derinant su Pirmija. Pvz. pagalba kaimynams, kurie yra vieniši/turintys negalia/senyvi, pasidalinimas maistu, vandeniu, ar kita pagalba.
.....
- Esant poreikiui ir suderinus su Pirmija, koordinuoja bendras iniciatyvas su kitomis organizacijomis.
.....

SKAUTAI IR DIENA X

Vieta užrašams ir planams:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

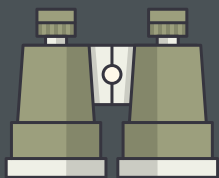
.....

.....

.....

.....

IEŠKANTIEMS DAUGIAU INFORMACIJOS

LEIDINIAI

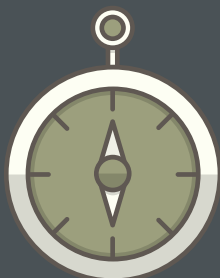
<https://www.svarbiospamokos.lt/biblioteka>

<https://kam.lt/leidiniai>

MOKYMAI/KURSAI

Virtualūs: <https://mobilizacijasmokykla.lt/>

Vykstantys gyvai: <https://mppd.lrv.lt/lt/>

Rekomendacijas parengė: Vytautas Beniušis, Agnė Dambrauskaitė, Urtė Petruilytė, Gabrielė Kučytė, Aurelija Mažeikytė, Paulius Ribakovas, Edvinas Šereiva